

‘Bladenmaken is als optreden voor een groot publiek. **Je probeert mensen te raken, te inspireren,** en het geeft een **kick** als dat lukt.’ Lenny Gerdes, hoofdredacteur *Red*

‘Een tijdschrift geeft antwoord op vragen die je niet hebt gesteld. Het helpt je bij het opdoen van ideeën. **Het is een cadeautje,** waarbij je los van de inhoud ook geniet van hoe het eruitziet.’

Frank Kloppert, uitgever Pelican Magazines Hearst

‘Het tijdschrift zie ik als een **klankbord voor nieuws. Een medium waarin je de waan van de dag ontstijgt,** op zoek naar betekenisvolle patronen, de lezer reflectie biedend en inspiratie gevend.’ Erwin van der Zande, hoofdredacteur *Bright*

‘**Een blad is emotie, een moment voor jezelf,** op een tijdstip dat jij verkiest.’

John Lukken, hoofdredacteur *Beau Monde*

‘Met een tijdschrift kun je **je afsluiten van de wereld** en je onderdompelen in je eigen wereld.’

Franska Stuy, hoofdredacteur *Libelle*

Een **tijdschrift** (ook magazine, Engels) is een periodieke publicatie die per aflevering bestaat uit een bundeling van artikelen. Een tijdschrift kan betaalde advertenties bevatten. In andere gevallen wordt het tijdschrift volledig gefinancierd door de verkoopprijs of functioneert het als een communicatiemiddel aan leden en donateurs van een organisatie. De meeste tijdschriften steunen op een gemengde financiering op basis van advertenties en verkoop.

Traditioneel wordt een tijdschrift op papier gedrukt. Er bestaan ook tijdschriften die alleen in digitale vorm verschijnen.

Een tijdschrift onderscheidt zich van een dagblad door de frequentie van verschijnen, door een inhoudelijke thematiek en door het hebben van een omslag. www.vandale.nl

Pictures Publishers

TRIP Handboek SCHE RIJFT

Voor en door journalisten en andere bladenmakers

Ingrid Cramer en Marina Zwaan

Colofon

HANDBOEK TIJDSCHRIFT

Voor en door journalisten en andere bladenmakers

Samenstelling en redactie	Ingrid Cramer en Marina Zwaan
Artdirection en vormgeving	Feike de Keijzer, Boek Design
Illustraties	Marion Bloem, Trudy Michels, Sue Doeksen, Dewi van den Heuvel
Begeleiding <i>The making of</i>	Anton Damen
Eindredactie	Stef Verhoeven
Research	Sanne de Bruin, Shirley den Hartog, Maud Robberts, Driekus van de Ven, San van de Ven
Medewerkers	Joyce van der Bent, Marlies Mielekamp, Alexander Nijeboer, Sanne Terlingen
Redactieraad	Vivianne Bendermacher, Jildou van der Bijl, Ruud Hollander, Arendo Joustra, Cécile Narinx, Kirsten Vogel, Rob van Vuure, Rupert van Woerkom
Productie	Corné de Keijzer, Boek Design
Uitgever	Pictures Publishers, Wijk en Aalburg

Bij Handboek Tijdschrift hoort de site www.handboektijdschrift.nl
www.facebook.com/handboektijdschrift

ISBN 978-90-73187-69-6 NUR 813

© 2011 Ingrid Cramer, Marina Zwaan;
voor deze uitgave Pictures Publishers
Tweede druk, 2011

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoerd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteurs en/of uitgever.
Zowel de auteurs als de uitgever hebben ernaar gestreefd de rechten van de illustraties volgens wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de auteurs en/of uitgever wenden.
Dit boek is met de meeste zorg samengesteld. Noch de auteurs, noch de uitgever aanvaarden enige aansprakelijkheid, hoe dan ook genaamd, uit welke hoofde dan ook, voor enig gevolg rechtstreeks of indirect voortvloeiend uit eventueel toch voorkomende onjuistheden in deze uitgave.

Deze uitgave is mede mogelijk gemaakt door:

Stimuleringsfonds voor de Pers
Nederlands Uitgeversverbond (NUV) en de stichting Bedrijfstakbureau (BTB)
voor het Boeken- en Tijdschriftuitgeverijbedrijf
Fontys Hogeschool Journalistiek

Pictures Publishers

Polstraat 52
4261 BV Wijk en Aalburg
t 0416 69 55 08
f 0416 69 55 11
e info@picturespublishers.nl
www.picturespublishers.nl

Media
Kunst
Cultuur
Natuur
Geschiedenis

Nederlands Uitgeversverbond

Fontys Hogeschool Journalistiek

Woord vooraf

Na jarenlang dromen, praten, ideeën op papier zetten, weer praten, kijken, luisteren, uitwerken en ten slotte schrijven, is het er dan eindelijk: *Handboek Tijdschrift*.

Het pad ernaartoe was lang en zat vol obstakels, maar dankzij al die mensen die ons een duwtje in de rug hebben gegeven, deuren voor ons openden, ons verleidden om andere, nieuwe wegen in te slaan en die ons keer op keer enthousiasmeerden en inspireerden, hebben we uiteindelijk toch met heel veel plezier de eindstreep gehaald.

Onze speciale dank gaat uit naar Ruud Schets van het Nederlands Uitgeversverbond en Lou Lichtenberg van het Stimuleringsfonds voor de Pers die vanaf het allereerste begin in ons project geloofden. Samen met de stichting Bedrijfstakbureau voor het Boeken- en Tijdschriftuitgeverijbedrijf en het bestuur van het Stimuleringsfonds hebben zij al het mogelijke gedaan om ons verder te helpen. Niet alleen door een financiële bijdrage te leveren, maar zeker ook door hun morele en praktische ondersteuning.

Ook Yvonne Dankfort (NVJ) en Wiel Schmetz (Fontys Hogeschool Journalistiek) danken wij voor hun steun en vertrouwen.

Hoewel het niet gebruikelijk is om in een voorwoord de uitgever te bedanken, willen we toch onze grote waardering uitspreken voor Corné en Feike de Keijzer van Pictures Publishers die zich vol overgave samen met ons in het avontuur hebben gestort dat heeft geleid tot dit boek. Zij hebben hun nek uitgestoken door een boek uit te geven dat alleen al door de aanpak een grote investering heeft gevegd. Dit alles in de overtuiging dat dit boek er simpelweg moest komen.

Feike heeft als artdirector de vertaalslag van inhoud naar beeld en vormgeving gemaakt waardoor zij deze uitgave naar het hoge kwaliteitsniveau heeft gebracht dat kenmerkend is voor Pictures Publishers.

Bijzondere dank zijn wij verschuldigd aan onze redactieraad: Vivianne Bendermacher, Jildou van der Bijl, Ruud Hollander, Arendo Joustra, Cécile Narinx, Kirsten Vogel, Rob van Vuure en Rupert van Woerkom.

Zij hebben ons vanaf de eerste opzet in 2007 tot het Handboek dat u nu in handen heeft met raad en daad terzijde gestaan en ons op onderdelen van het boek feedback gegeven.

Dat geldt ook voor Marjolein Doomen die in verschillende fases van het productieproces onze creativiteit een boost wist te geven. Evenals het team van Lava Graphic Design – Hans Wolbers, Paul Hughes, Noortje Boer en Céline Lamée – dat ons doordrong van het belang van visuele journalistiek en cocreatie met de artdirector.

Handboek Tijdschrift draagt niet voor niets de ondertitel: voor en door journalisten en andere bladenmakers. Velen van degenen die een bijdrage aan het boek hebben geleverd komen ook in Handboek Tijdschrift aan het woord. Hun namen staan in het namenregister. Daarnaast hebben talloze anderen aan het Handboek meegewerkt.

Dank voor de indringende gesprekken die we met jullie mochten voeren, voor jullie adviezen, praktische ondersteuning en hulp Erwin Blom, Koos de Boer, Gandor Bronkhorst, Karin Coenradi, Nineke van Dalen, Martin van Dijk, Marieke 't Hart, Eva Hoeke, Chris Hondeman, Peter ter Horst, Stephanie Kaars, Karen Kroonstuiver, Xavier van Leeuwe, Jossine Modderman, Xavia Nabibaks, Nick van Ormondt, Susanne de Ranitz, Eric Ravestijn, Robert van der Sanden, Harriët Schrier, Dennis de Vos, Tamara Vreeken, Sanne Walvisch, Wijnand Westerveld, Nicole van de Wiel, Cécile Zeelen.

Onze dank gaat ook uit naar die talloze anderen, te veel om bij name te noemen, die ons van informatie en materiaal hebben voorzien, (redactie-) foto's hebben gemaakt, teksten hebben gecheckt, of op andere wijze hebben bijgedragen aan de totstandkoming van Handboek Tijdschrift. Dankzij jullie medewerking beschikken (toekomstige) tijdschriftmakers na ruim twintig jaar weer over een eigentijds handboek over het vak.

Ingrid Cramer
Marina Zwaan

Met dank aan

Adriaan Monshouwer, 102, 369 Alex Beishuizen, 41, 103, 316, 317 André Kessler, 186, 187 Anita de Beijl, 332, 333 Anne Wesseling, 244, 245, 246, 247 Anouk de Kleermaeker, 224, 225 Arendo Joustra, 19, 102, 330, 368 Arjen van Vliet, 312 Arne Doornebal, 259 Arne van der Wal, 358 Arno Kantelberg, 296, 299, 300, 301 Arnold Ritter, 232, 236 Arthur van Leeuwen, 304, 305 Astrid van der Hulst, 104, 341 Astrid van Unen, 180, 181 Bas Roestenberg, 162, 163 Beate Wegloop, 145, 146, 147 Ben Crul, 369 Brigiet Bluiminck, 153 Carlein Kieboom, 19 Cécile Narinx, 103, 296, 298, 299 Cindy Stello, 263 Cindy Zelen, 148 Cisca Dresselhuys, 71 Claudia Straatmans, 150 Corine Visserman, 148 Corinne van Duin, 302 Daphne van Paassen, 273, 274, 275 Dennis Potgraven, 324, 325 Dick Wittenberg, 192, 193, 194, 196 Elisabeth van Dorp, 175, 177 Els Rozenbroek, 123, 276, 277, 278, 279, 280, 284, 285, 286 Emile Fallaux, 297, 351, 352, 353 Eric van den Elsen, 166, 167, 168, 169 Eric van Onna, 164, 165 Erik Brus, 357 Ernest Marx, 230, 231 Erwin van der Zande, omslag, 105, 208, 297, 334, 335 Evert de Vos, 105, 369 Fjodor C. Buis, 154, 155 Fleur Meijer, 172, 173, 174 Florine Kerckmeier, 208, 209, 210 Frank Kloppert, omslag, 102, 369 Franka Hummels, 241 Frans Lomans, 103 Franska Stuy, omslag, 103, 296, 314, 315 Frédéric Ruys, 205, 206, 207 Geerte Bijvoet, 175, 176 Gerard van Westerloo, 297, 350, 351, 356 Gert Jonkers, 366, 367 Hanneke Jelles, 337, 338 Hans Matheeuwsen, 331 Hans Verstraaten, 58, 59, 60, 103 Hans Wolbers, 19, 139, 297, 360, 361 Hans Wolf, 19, 98, 369 Harm Ede Botje, 242, 243 Harri Theirlynck, 103, 245, 368 Hein de Kort, 290, 291 Henk Spaan, 357 Henk van den Einden, 279, 280, 282, 284, 286 Hilmar Mulder, 18 Hugo Blom, 18, 145, 146, 264, 368 Ico van Rheenen, 324, 325 Inez van Oord, 19, 31, 104, 362, 369 Irene Smit, 104, 341 Ivo Weyel, 125, 252 Jaap Biemans, 19, 82, 99 Jacques Schalken, 198, 199, 200, 201 Jan Knaap, 21, 99 Jan-Willem Bijl, 18 Jelte Wiersma, 158, 159 Jeroen Maters, 322 Jildou van der Bijl, 102, 122 Jill Waas, 212, 213, 214 Joanne van Leeuwen, 118, 119, 122, 123, 124 John Lukken, omslag John Verhoeven, 104, 180, 181, 182, 368

Joost van der Steen, 347 Jop van Bennekom, 366, 367 Joris Luyendijk, 346, 347, 356 Joris van Casteren, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 356 Jort Kelder, 361 José Rozenbroek, 18, 102, 277, 286 Joyce van Belkom, 192, 193, 194, 195, 196 Karin Swerink, 18, 66, 105 Karin van Gilst, 297, 306, 307 Karol Antas, 158, 159 Kim Buitenhuis, 348 Kirsten Vogel, 18, 178 Klaas Kap-tijn, 254, 255 Krista van der Niet, 145, 146, 147 Lenny Gerdes, omslag, 369 Leon Peters, 337 Leontine van den Bos, 104, 345, 369 Libben Reeskamp, 160, 161 Lyn Kuyper, 348, 349 Maaïke de Hon, 279, 280, 281, 282, 284, 285, 286, 290 Maarten van der Schaaf, 76, 77 Marie Nanette Schaepman, 166, 167 Marieke Haafkens, 224, 226, 227, 228 Marije de Jong, 293 Marije Sietsma, 256, 257 Mariken Swildens, 260, 261 Marjolein van Asdonk, 250, 251 Martien Mellema, 216, 217 Martijn Haas, 238, 239, 240 Max Christern, 19, 105, 368 Mensje Melchior, 188, 189, 190, 191 Michelle van der Werf, 141 Michiel Willebrands, 232, 233, 234, 235 Mirjam Enzerink, 224, 225, 228, 229 Mirre Bots, 262 Monique Bleeker, 118, 119, 122, 123, 124 Monique de Ruiter, 332, 333 Nico Dikstaal, 279, 280, 281, 282, 284, 285, 286 Nicole Weidema, 156, 157 Nils Elzenga, 76, 77 Olga van Ditzhuijzen, 253 Olivier Heimel, 104, 273, 274, 275, 369 Oscar Kneppers, 334 Paul Tolenaar, 244, 245, 246, 247 Peter Burger, 275, 279 Peter Contant, 256 Petra Vethman, 150 Petri Makkinga, 78 Piet Schreuders, 19, 105, 145, 147, 363 Pieter Webeling, 166, 168, 169, 170 Ramiro Ameneiro, 154 Raymond de Haan, 232, 235, 236 Renée Brouwer, 152 Rene de Haan, 130 Rianne Marijs, 175, 176 Rik Kuiper, 202, 203, 204 Rob van Vuure, 18, 62, 64, 65, 71, 78, 82, 98, 139, 238, 297, 342, 343, 344, 366, 369 Rollan Didier, 150, 220, 221 Ronald Kraayeveld, 19, 67 Rupert van Woerkom, 18, 102, 326, 327 Rutger Verhoeven, 318, 319 Ruud Hollander, 19, 87, 102, 151, 368 Sabine Verschueren, 19 Sak van den Boom, 296, 320, 321, 323 Sanderijn van Gorp, 140, 141, 142, 143 Sanne Groot Koerkamp, 105, 273, 274, 275 Sanne Ribbers, 332 Siem Eikelenboom, 357 Stefanie Bottelier, 220, 221 Stella Braam, 351, 352, 355, 356, 357, 359 Stephan Grout, 184, 185 Susanne de Joode, 211 Suzanne Hertogs, 103, 368 Sylvia Witteman, 197 Thea Tijssen, 348, 349 Tessy van den Boom, 216, 217, 218 Theo Audenaerd, 112, 113, 114, 115, 116, 117 Tim de Goede, 318, 319 Tonie Broekhuijsen, 104, 141, 336 Vivianne Bendermacher, 103, 368 Wally Cartigny, 19, 368 Willem Koert, 222 William van Giessen, 18, 347, 369 Xandra van Gelder, 103, 258 Yvonne Bakker, 224, 225

Dat wil ik ook!

Auteurs:

Ingrid Cramer (1951) studeerde Politieke Wetenschappen in Leiden. Ze werkte o.a. als journalist bij het *Leidsch Dagblad*, als (eind)redacteur bij FNV-vakbonden en deed de eindredactie van diverse bladen en boeken. Als docent aan Fontys Hogeschool Journalistiek coördineerde ze de stages, geeft ze lessen en cursussen (tijdschrift)journalistiek en begeleidt ze (tijdschrift)redacties. Pag. 20-21, 56-57, 62-71, 76-79, 106-111, 144, 151, 180-183, 192-196, 265-272, 273-293, 297, 312-315, 360-361, 364-365

Marina Zwaan (1967) studeerde aan de Academie voor Journalistiek en Voorlichting in Tilburg. Korte tijd na haar afstuderen werd ze hoofdredacteur van het multiculturele maandblad *BIJEEN*. In 2004 keerde ze terug naar de AJV, inmiddels Fontys Hogeschool Journalistiek, nu als docent tijdschriftjournalistiek en teamleider. Sinds 2010 heeft ze haar eigen bureau: Zwaan Tekst & Advies. Pag. 42-45, 72-75, 82-99, 112-143, 263, 298-301, 304-305, 320-325, 332-333, 348-349, 360-361

Medewerkers:

Joyce van der Bent (1983) studeerde journalistiek en sociologie in Tilburg. Ze schrijft o.a. voor *De Gelderlander*, *De Volkskrant* en *Volkskrant magazine*. Pag. 152-153, 156-159, 232-237, 250-251, 254-255, 259, 262

Sanne de Bruin (1989, Fontys Hogeschool Journalistiek Tilburg) liep o.a. stage bij *Glamour*. Pag. 216-221, 238-240, 256-257

Anton Damen (1969) studeerde Letteren in Nijmegen en begon zijn bladencarrière bij *Veronica Magazine*. Als freelancer werkt hij voor diverse tijdschriften, als filmrecensent voor *Off the Record* en verschillende websites, en als hoofdredacteur voor culturele festivals zoals International Film Festival Rotterdam. Hij is gastdocent tijdschriftjournalistiek bij Fontys Hogeschool Journalistiek. Pag. 150, 154-155, 160-165, 172-174, 178-179, 184-191, 197-215, 222-231, 242-249, 252-253, 359

Marlies Mielekamp (1951) heeft na jaren in de gezondheidszorg te hebben gewerkt de deeltijdopleiding Journalistiek gevolgd in Tilburg. Sindsdien werkt ze als freelancer voor kranten, publicaties en vakbladen, als gastdocent bij Fontys Hogeschool Journalistiek en als (interim)hoofdredacteur voor *Vrouwenbelangen*, *MV Zorg* en *Onkruid*. Pag. 314-319, 334-341, 352-358, 366-367

Alexander Nijeboer (1972) was na de opleiding Nederlands en Tekstschrijven aan Hogeschool InHolland vijf jaar hoofdredacteur van *Memory Magazine*. Hij zette strandglossy *Breeze* op, recenseerde tijdschriften voor *De Volkskrant* en schreef over tijdschriften in *Dif en Blaadje*. Momenteel adviseert hij reclamebureau Li Moon over sponsored media, tijdschriften en social media. Pag. 24-41, 46-53

Sanne Terlingen (1985) studeerde Geschiedenis, Journalistiek en Nieuwe Media en African Languages and Cultures in Leiden. Als freelancer schrijft ze o.a. voor *NRC Weekblad*, *Internationale Samenwerking*, *Viva* en voorheen voor *Yes*. Ze is hoofdredacteur van *Join Magazine*. Pag. 166-171, 302-302, 344-347

San van de Ven (1988) studeerde tijdschriftjournalistiek aan Fontys Hogeschool Journalistiek in Tilburg waar ze in 2011 is afgestudeerd. Daarnaast werkt zij als freelance (eind)redacteur voor *Viva*. Pag. 23, 72-75, 80-81, 126-139, 145-149, 175-177, 232-237, 241, 258, 260-261, 264-272, 283, 287-293, 308-311, 329-331

Stef Verhoeven (1961, Nederlandse Taal- en Letterkunde, Rijksuniversiteit Utrecht) is journalist/trainer en eigenaar van *Magazines & Motivatie*, bureau voor training, advies en journalistieke producties. Hij werkte als docent tijdschriftjournalistiek bij de School voor Journalistiek in Utrecht en was bladenmaker bij o.a. *Sanoma Uitgevers*. Pag. 22-23, 306-307, 326-328, 342-343, 350-351, 362-363

Illustratoren:

Marion Bloem (1952), bekend als romanschrijver is ook beeldend kunstenaar. Ze exposeert regelmatig in binnen- en buitenland en verzorgt de illustraties van haar eigen kinderboeken. Verder illustreerde ze o.a. voor *Matchbox* verhalen van internationaal bekende schrijvers. Pag. 11-13, 65, 98-99, 126-127, 296-301, 306-307, 314-315, 320-321, 326-328, 334-335, 342-343, 350-353, 360-361

Trudy Michels (1969) volgde de opleiding Visuele Communicatie/ Illustratie aan de Academie voor Kunst en Vormgeving 's-Hertogenbosch. Haar opdrachtgevers zijn o.a. uitgeverijen, onderwijsgelieerde bedrijven, reclame- en communicatiebureaus. Pag. 20-23, 37, 39, 47, 49, 52, 316-317

Sue Doeksen (1982) deed de Bachelor of Design – Illustration aan de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (2006). Ze is illustrator, onderdeel van *Zesbaans* (mediakunst collectief) en docent aan de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht. Pag. 308-309

Dewi van den Heuvel (1978) studeerde aan de Nederlandse Film en Televisie Academie. Is als art-director verantwoordelijk voor films en tv-series. Pag. 65

Tijdschriftjournalistiek is een veelzijdig, creatief vak in een onrustige markt, beoefend door eigenzinnige, gepassioneerde en kleurrijke mensen. Het liefst – gelukkig niet altijd – spreken die elkaar ook nog eens tegen, zeker als het gaat om de geheimzinnige wetten van succesvol bladenmaken. Dit boek is dan ook geen objectieve, wetenschappelijk verantwoorde studie naar het fenomeen tijdschrift in het huidige tijdsgewricht. Evenmin onthult het dé toverformule hoe een succesvol tijdschrift te maken.

Een goed boek over het vak kán geen studieuze boek of een wetboek zijn, was het uitgangspunt. Maar wat dan wel? Een inspirerend kookboek lag meer voor de hand, met recepten uit al die verschillende bladenmakerskeukens. En met de gerechten zó smakelijk op de bijbehorende pagina's afgebeeld, dat het water de lezer in de mond loopt en deze nog maar aan één ding kan denken: dat wil ik ook (maken)!

Het was niet gemakkelijk om een punt te zetten achter onze zoektocht naar recepten om op te nemen in dit tijdschriftboek. Al die geuren en kleuren en smaken! Onze zintuigen werden voortdurend geprikkeld, onze smaakpapillen voortdurend verrast. Steeds weer stuitten we op nieuwe waardevolle ingrediënten die een plek verdienen in dit boek. Als we al die prachtige voorbeelden uit tijdschriften en de vele inspirerende tijdschriftmakers die Nederland rijk is recht willen doen, zou dit boek uit zijn voegen barsten. We troosten ons met het idee dat een boek over het maken van tijdschriften nooit af kán zijn.

Het resultaat is dit praktijkboek, waarin

we af en toe afstand nemen om ontwikkelingen te duiden of in een context te zetten (Deel 1), waarin we het maakproces van bladen van binnenuit beschrijven (Deel 2) en waarin we inzoomen op inspirerende bladenmakers en *best practices* die ook kansen bieden voor de toekomst (Deel 3).

Het onderdeel: *The making of...* is te beschouwen als het kloppend hart van dit boek. Hierin hebben we op de maat van een tijdschrift ritme veel voorkomende onderdelen uit talloze Nederlandse tijdschriften samengebracht. Van *Elsevier* tot *ELLE*, Van *Kampioen* tot *KIJK*, van *Quote* tot *Quest*. Aan de makers (hoofdredacteurs, artdirectors, fotografen, redacteurs, freelancers, vormgevers, chefs, stylisten, illustratoren) stelden we twee concrete journalistieke vragen: hoe en waarom? Het resultaat is een katern dat bol staat van praktische en creatieve wijsheid.

Dit boek is gemaakt vanuit onze eigen tomeloze nieuwsgierigheid naar en liefde voor tijdschriften. Het is uitgemond in een vademecum, dat de lezer meevoert door tijdschriftenland en in het vak van tijdschriftenmaker. Een praktijkboek met veel lijstjes en talloze voorbeelden en tips. We hopen dat (toekomstige) vakgenoten en docenten aan de opleidingen journalistiek zich aan deze rijke bron kunnen laven.

Omdat onze knipdrift – ook copy/paste-passie – moeilijk te beteugelen is, werken we aan een site waarin we het boek de komende jaren up to date willen houden: www.handboektijdschrift.nl.
De makers

Deel 1

INHOUD

Verse garnalen, kreeft, schol op de huid gebakken: voor visliefhebbers is Noord-Jutland een heerlijke bestemming. Probeer ook een keer de visbollen (soort

Deel 2

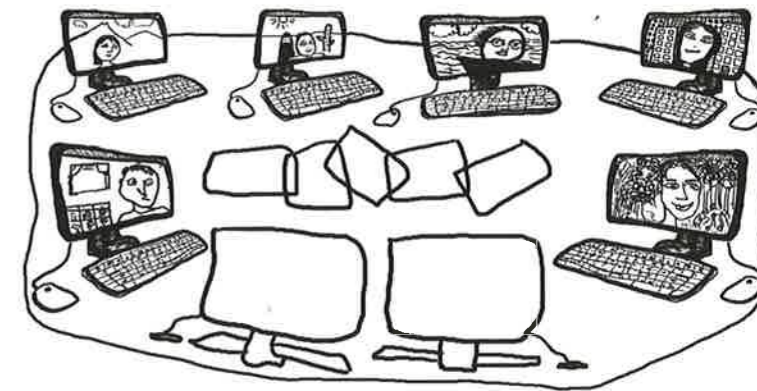
Deel 3

U oog brengen S omzetten van letters of woorden E inspringen I niet inspringen - - - - correctie vervalst Y interlinie (meer wit) tussen brengen ← interlinie uithalen (minder wit)

• make-up remover: Helena
 • concealer: Sisley • lipgloss:
 • pasta: Paradontax • body butter:
 • mascara: L'Oréal Lash Architect
 • s: L'Oréal

Colofon p. 4
 Woord vooraf p. 5
 Met dank aan p. 6
 Auteurs, medewerkers en illustratoren p. 8
 Inleiding p. 9

Deel 1

Het tijdschrift en de tijdschriftredactie p. 14

Het tijdschrift

- 1 Passie voor tijdschriften p. 18
- 2 Kenmerken van tijdschriften p. 20
- 3 Van uitgever naar schap in tien stappen p. 22
- 4 Geschiedenis van het tijdschrift p. 24
- 5 Tijdschriften in een veranderend medialandschap p. 36
- 6 De betekenis van tijdschriften p. 42
- 7 Soorten tijdschriften p. 46

De tijdschriftredactie

- 8 Het redactiecolofon p. 56
- 9 Een redactieweek p. 58
- 10 Zo werkt de redactie: doel en doelgroep p. 62
- 11 Brainstormen over ideeën en invalshoeken p. 68
- 12 Eén aanleiding, 57 invalshoeken p. 72
- 13 Freelancers: de ideeënfabriekjes van de redactie p. 76
- 14 Het ritme van de plank p. 78
- 15 De tijdschriftkalender p. 80
- 16 De cover p. 82

Deel 2

Tijdschriftmakers vertellen hun verhalen.

Met ook: *The making of,*
tijdschrift in het tijdschriftboek p. 100

1 Inspiratie voor verhalen p. 102

2 De verhalenschrijver p. 106

3 De verhalenverbeelder p. 112

4 De verhalenvormgever p. 118

5 Creativiteit p. 126

6 Op en over de rand p. 140

7 *The making of* een tijdschrift p. 144

8 Schrijvers en het schrijfproces p. 273

9 Eindredactie is emotie p. 276

10 Eindredactie van kop tot sluitpijlje p. 279

12

Deel 3

Tijdschriftmakers werken aan de toekomst p. 294

Tijdschiftridders en hun queestes p. 296

Queeste 1 Je tijdschrift is je merk p. 298

Cécile Narinx: 'Ik verdedig mijn merk met hand en tand'

Arno Kantelberg: 'Website, nieuwsbrief en events zijn afgestemd op de papieren Esquire'

Je tijdschrift is de springplank voor je merk
Elsevier versterkt het merk met onderzoeks-journalistiek

Queeste 2 Een tijdschrift opent werelden p. 306

Karin van Gilst: 'Uitgevers moeten zijn waar de consument is'

Tijdschriftwerelden: zes functies, zes werelden
Truckstar Magazine organiseert jaarlijks een festival

Queeste 3 Media versterken elkaar p. 314

Franska Stuy: 'Ik wil overal de wauwfactor aan meegeven'

Stamboom: Media groeien naar elkaar toe
Taptoe bedenkt steeds nieuwe uitingsvormen

Queeste 4 Een tijdschrift verleidt p. 320

Sak van den Boom: 'Een relatiemagazine is een investering in plaats van een kostenpost'

Een overvolle deurmat
AOK Bleibgesund: bladen van de wieg tot het graf
Allerhande inspireert kokend Nederland

Queeste 5 Een tijdschrift overtuigt p. 326

Rupert van Woerkom: 'Wees trouw aan je titel en denk commercieel'

Winstgevende formules
VTWONEN matcht lezer en adverteerder

Queeste 6 Durf te innoveren p. 334

Erwin van der Zande: 'Wij willen nieuwe ontwikkelingen als eerste tonen'

AutoWeek wordt multimediaal
Print Buyer viert de digitale drukrevolutie
Flow tovert met papier

Queeste 7 Zoek de lezer op p. 342

Rob van Vuure: 'Het beeld van de doelgroep moet scherp op je netvlies staan'

Een goed doel brengt een blad dichterbij de lezer
Een tijdschrift alleen voor jou

Interactie verbindt
Yes, koningin van de cocreatie

Queeste 8 Tijdschriften verdiepen en verrijken p. 350

Gerard van Westerloo: 'Ik wil in mijn verhalen een totaalbeeld geven'

Emile Fallaux: 'Onderzoeksjournalistiek vergt samenwerking over grenzen heen'

Beeldtaal
Journalatuur
Follow the Money maakt tijdschriften weer spraakmakend
De participerende journalistiek van Stella Braam

Queeste 9 Wees authentiek p. 360

Hans Wolbers: 'Vertel je eigen verhaal, wat er ook gebeurt'

Vier keer authentiek en eigenzinnig:
De Witte, Kamp, Schreuders en Van Oord
De onafhankelijke bladenjungle
Fantastie Man houdt niet van geijkte tijdschriftmaniertjes

De toekomst in quotes p. 370

Literatuurlijst p. 370

Tijdschriftenregister p. 373

Register p. 376

13